

Hørings svar fra BUP-DK til høringsudkast for "Habilitetspolitik for SundK"

Indledning

Nærværende hørings svar er udarbejdet af bestyrelsen for børne- og ungdomspsykiatrisk selskab (BUP-DK), etiske udvalg, med fokus på de etiske implikationer af den foreslåede habilitetspolitik for Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut (SundK), med afsæt i tre centrale etiske grundpositioner: nytteetik*, pligtetik** og nærhedsetik***.

Baggrund:

S. 6 : Afsnit: Forvaltningslovens definition af habilitet:

Her sondres ikke mellem habilitet i juridisk forstand – som baserer sig på gældende lovgivning som *skal* følges – og etisk habilitet som baserer sig på hvad der *bør* gøres- særligt når der er tale om juridiske gråzoner – eks ved "interessekonflikt", "rimelig tvivl", "uvildighed" og "upartiskhed". Dette er alle eksempler på positioner hvor gældende lovgivning ofte kommer til kort og hvor etiske principper skal i spil.

Således en anbefaling om at gøre en sådan sondring eksplicit.

S. 7: Afsnit: Ansvar:

Ud fra et etisk perspektiv bør man overveje om ikke "at handle i god tro" bør inkorporeres i teksten, da der med ansvar også følger konsekvenser, dersom ansvaret ikke efterleves.

S 9 : Afsnit: Vurdering og håndtering af habilitet:

Dersom juridiske gråzoner som "interessekonflikt", "rimelig tvivl", "uvildighed" og "upartiskhed" indgår, bør man overveje at støtte direktionen via de etiske grundprincipper.

14: Afsnit: Særlige situationer:

Også her kunne der henstilles til etiske principper, som netop kommer i spil når juraen og gængs habilitets praksis tilsidesættes.

Definitioner:

*Nytteetisk perspektiv

Fra en nytteetisk vinkel er formålet med habilitetspolitikken at **maksimere tilliden til sundhedsvæsenets anbefalinger og retningslinjer**. Ved at sikre, at produkter fra SundK er fri for uvedkommende økonomiske eller personlige interesser, sikres den størst mulige gavn for hele samfundet. En konsekvent håndtering af interessekonflikter minimerer risikoen for skævvridning af kliniske vejledninger, hvilket i sidste ende beskytter patienternes sikkerhed og sikrer en effektiv ressourceudnyttelse. Politikken understøtter således den kollektive nytte ved at opretholde en høj standard for evidensbaseret viden.

**Pligtetisk perspektiv

Pligtetikken afspejles i politikens fokus på princippet **om ikke at benytte den anden som et middel, men som et mål i sig selv**. Det er en principiel pligt for enhver, der virker i det offentlige tjeneste, at optræde upartisk og uden sigte på egen vinding. Kravet om habilitetserklæringer og de faste procedurer for vurdering af inhabilitet fungerer som etiske pejlemærker. Ved at definere klare kriterier for ejerskab, honorarer og advisory boards, etableres en ramme, der gør det muligt for den enkelte at handle i overensstemmelse med sin professionelle forpligtelse til uvildighed.

***Nærhedsetisk perspektiv

Nærhedsetikken vedrører det **konkrete ansvar i relationen til patienten**. Selvom habilitetspolitikken ofte opererer på et organisatorisk niveau, er dens kerne at beskytte den sårbarhed, der findes i mødet mellem patient og sundhedsvæsen. Når en fagperson deltager i udarbejdelsen af retningslinjer, har vedkommende et etisk ansvar for, at patientens tarv ikke overskygges af sekundære interesser. Politikken sikrer, at den tillid, patienten viser systemet, modsvares af en reel og uafhængig faglig vurdering. Særligt muligheden for dispensation i specielle situationer kræver en høj grad af etisk dømmekraft, hvor hensynet til patienternes interesser altid skal vægte tungest.

Helt konkret bør man dog altid overveje om for høje krav om habilitet kan hindre at de mest vidende eksperter på specifikke områder afholdes fra deltagelse i ex forfattergrupper under DMPG.